

175 6. nóv. Þjer áður höfðuð látið í ljósi við umræðurnar á alþingi, að lögin hafi enga breytingu gjört á skyldum presta til að greiða af tekjum prestakalla sinna eptirlaun þau, sem af þeim bar að greiða samkvæmt eldri lögum, og áður en þessi lög öðluðust gildi.

Út af þessu skal eigi undan fellt að tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að ráðgjafinn er yður samdóma um, að lög þessi eigi að skiljast á þann hátt, sem þjer hafið tekið fram.

176 18. nóv. — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um lán til að byggja barnaskólahús.* — Til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar fyrir hlutaðeigöndum skal yður, herra amtmaður, þjer með þjónustusamlega tjáð, að jeg samkvæmt beiðni hreppsnefndarinnar í Kjósarhreppi hefi veitt nefndum hreppi úr viðlagasjóði 1000 kr. lán gegn 4% ársvöxtum til að byggja barnaskólahús, og hefir hlutaðeigandi sýslunefnd veitt samþykki sitt til slíkrar lántöku samkvæmt 26. gr. sveitarstjórnartilsk. 4. maí 1872. Lán þetta skal ávaxtað og endurborgað með 6% á ári hverju af hinni upprunalegu upphæð þess.

177 19. nóv. — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um verðlaun handa jarðyrkjumanni.* — Samkvæmt tillögum meiri hluta amtsráðsins samþykkist þjer með, að 250 kr. af hluta suðurumdæmisins af fje því, er með 9. gr. 4. fjárlaganna er veitt til eflingar búnaði, megi greiðast jarðyrkjumanni Torfa Bjarnasyni í Ólafsdal sem verðlaun fyrir að innleiða skotska ljái í landið.

Þetta er þjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, og sendi jeg yður þjer með jarðabókarsjóðsávísun á nefnda upphæð.

178 20. nóv. — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um flutning á þingstað.* — Áður en meira er gjört út af brjefi yðar, herra amtmaður, frá 5. þ. m. um, að hvor hinna nýju hreppa, er Álptaneshreppi í Gullbringusýslu 17. september 1878 var skipt í, verði gjörður að sjerstakri þingsókn, annar með þingstað í Hafnarfirði, hinn með þingstað á Bessastöðum, bið jeg mjer skýrt frá, hvort hreppsnefndin í Bessastaðahreppi sje fús á að taka að sjer skuldbindingu til að sjá um, að eptirleiðis verði til taks rúmgott og óaðfinnanlegt þinghús á Bessastöðum, og hvort eigandi þessarar jarðar samþykki, að slík kvöð verði lögð á jörð hans um aldur og æfi.

Að öðru leyti vil jeg taka fram, að ekkert sje því til fyrirstöðu, að þjer, herra amtmaður, samþykkið samkomulag milli hins núverandi eiganda Bessastaða og hlutaðeigandi hreppstjóra og hreppsnefndar um, að framtalsþing og önnur hreppsþing verði haldin um lengri eða skemmri tíma á Bessastöðum; sömuleiðis álit jeg það hentugt með tilliti til skattheimtunnar og fullkomlega leyfilegt fyrir sýslumann að halda aukamantalsþing á Bessastöðum. Að því er aptur á móti snertir skipting á Álptanessþinghá, sem rjettarþinghá, þá virðist þetta varla geta átt sjer stað, öðruvísi en með lögum.

179 2. des. — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um sparísjóð í Höfðahverfi.* — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í brjefi

frá 4. f. m. vil jeg hjer með veita sparisjóðnum í Höfðahverfi í Þingeyjarsýslu um 5 ár frá 1. jan. 1881 til 31. desbr. 1885 öll þau hlunnindi, sem talin eru í tilskipun 5. janúar 1874, með þeim skilyrðum, að trygging sú, sem sparisjóðurinn nú veitir, ekki rýrni, að ákvarðananna um reikningsskil í lögum sjóðsins, er fylgdu brjefi yðar, verði nákvæmlega gætt, og að forstöðunefnd sjóðsins sendi landshöfðingja í byrjun hvers árs eptirrit eptir reikningi sjóðsins um næst undangengið ár. Svo ber og að skýra landshöfðingja frá hverri breytingu, er kynni að verða gjörð á lögum sjóðsins, og frá því, er skipti verða á ábyrgðarmönnum hans.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

— *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um síldarveiði Norðmanna.* —

Hinn 16. oktbr. þ. á. hefir ráðgjafinn fyrir Ísland ritað mjer á þessa leið:

„Í brjefi því, er hjermeð fylgir eptirrit eptir, og sem sjóliðsstjórnin hefir sent hingað, hefir premierlieutenant Carl Trolle, er í sumar var deildarforingi á herskipinu Ingólfi gefið skýrslu¹ um síldarveiði Norðmanna á austfjörðum Íslands, og lýst nákvæmlega bæði síldarveiðarhúsunum og veiðiáhöldunum, svo og veiðiaðferðinni, söltun síldarinnar o. fl.

1) Skýrsla þessi er stýluð til yfirfiringja herskipsins Ingólfs og segir svo:

„Samkvæmt yfirmælum yðar, herra skipstjóri, gefst yður hjer með þjónustusamlega eptirfylgjandi skýrsla.

Síldarveiði Norðmanna á hart nær öllum austfjörðum Íslands hefir þegar aukizt svo, að sjerhver aðgættinn maður hlýtur að reka augun í það og harma það, hvað Dani og Íslendinga skortir fram-takssemi. Sunnan megin Seyðisfjarðar sprettur svo að segja hvert fiskiverið upp við hliðina á öðru, og öll eru þau því miður norsk, að einu undanteknu; en það er þó ekki fyr en í ár, að aðsóknin hingað hefir verið svona fjörug; hinn mikli affi, sem hið elzta fiskifjelag Norðmanna fjekk í fyrra, hefir dregið hingað fleiri landa þeirra í ár. Hjer á staðnum eru nú, sem stendur, 6 norsk fiskifjelög, semsj:

Jakobsen . . .	sem á heima í Mandal.
Lund	— - - - -
H. Svendsen . . .	— - - - - Stafangri.
Walne	— - - - - Mandal.
Köhler	— - - - - Stafangri.
D. Nagel	— - - - - Haugasundi.

Hverri verstöð fylgir 1 salthús, 5—6 bátar, og eru á þeim hjer um bil 16 manns og 5 eða 6 síldar-net með veiðigandi áhöldum.

Til þess að fá einhverja hugmynd um, hversu yfirgripsmikill þessi fiskiafi Norðmanna er, hefi jeg einkum kynnt mjer hina elzta fiskiverstöð þar á staðnum, það er að segja Jakobsens verstöð frá Mandal, sem hjer var stofnuð fyrir hjer um bil 12 árum. Um þessa verstöð hljóðar eptirfylgjandi skýrsla:

Salthúsið er búið til úr borðum, og er líkt fyrirkomulag á því, eins og í Noregi, húsrúm til að salta í, herbergi til að búa um sendingar í og beykisverkstöð niðri, en uppi á loftinu er herbergi til íbúðar. Húsið er 55 álnir á lengd, og hjer um bil 15 álna breitt.

Skipastóllinn er 2 stórbátar og 4 smábátar.

Nótabáturinn er 35 feta langur, honum fylgir segl og siglutrje, og 8 árar, hann ber 100 tonn af lausri síld, á honum eru 8 menn. Bátinum fylgir smáakkeri (dreki) og vindás aptur í bátinum.

Nót abátur til vara, 30' á lengd, ber 80' af lausri síld, að öðru leyti er hann eins og nótabáturinn.

Formannsbáturinn er 14' á lengd, á honum eru 4 árar og 2 menn, fylgir honum smáakkeri (dreki), kaggar, „skimill“, vatnskíkir og lóð.

Dráttarbátur, 14' á lengd, honum fylgja 4 árar og 2 menn, smáakkeri og vindás. Hann ber 30 tonn af lausri síld.